

Česa se bojijo invalidi

5. del

(Mojster in intimnost invalidov)

PREVIOUSLY

on

Česa se bojijo invalidi

Oblast, invalidi, hendikepirani, dokazana korupcija ... dve vojski, en (brezupen) boj. Ko se spopadejo za dobro in zlo. Ko hendikepirani nastanejo, da bi ljubili. Ko invalidi nočejo ljubezni in intimnosti. Ko me nihče ne spoštuje in izgubim voljo, da bi deloval. Ko po malem vsi, ki so z menoj, verjamejo, da sem neuporaben, nikomur v pomoč in za nobeno korist. Kaj storiti, ko me hočejo podrediti v invalida, ki mu ni drugega, kot da je za druge, brez svoje volje? In ko je to tako normalno početje, da se zdi, da sem razvajan, ko se postavim v bran svojim željam? Kaj storiti, ko se postavim za svoj užitek, ki mi ga kot invalidu tisti, ki so poklicani, da mi pomagajo živeti, ne privoščijo, in se v ta namen sklicujejo na druge invalide, češ »nisi sam, so še drugi«?

A užitek ne čaka. Ko si zaželim sladolead, ni pomembno izključno, da mi ga nekdo nosi v usta, ker tega ne zmorem sam. Ker ga ne morem sam zaužiti, potrebujem drugega, zato je pomembna izbira, saj človek vedno vpliva na človeka. Hinavščina mnogih, ki invalidom pomagajo, je v tem, da nočejo sprejeti, da v uživanju sladoleada ne bodo našli pomiritve, če jim ga bodo v usta nosili tisti, katerih ne marajo. To so pripravljene razumeti tisti, ki imajo čut za človeka in jim ni težko prispevati k užitku drugega.

Česa se bojijo invalidi? Bojijo se ljudi, ki jim ne privoščijo užitka. To so zlasti tisti, ki so po nujnosti z njimi. Tisti, ki jih hranijo, umivajo, čistijo in so nasploh prisotni v njihovih življenjih. Žal so ti isti ljudje pretežno nesrečni in ne znajo uživati. So tudi prvi v vrsti, ki jih ne marajo, čeprav nenehno dajejo vtis, da bi za njih dali roko v ogenj in jih v to celo prepričujejo, ko jo iz ognja vlečejo. Njihova prava drža se razkrije, ko se kakšen invalid zbudi in hoče uživati še v čem drugem kot zgolj v kavi, ki je pretežno panoga tistih, ki jih ne marajo in jih v pitju kave tolerirajo, ker to tudi za njih pomeni boniteto. Le kdo se ne bi bal ljudi, ki ne samo, da ne privoščijo drugim užitkov, ampak imajo celo formalno moč, da jih pri tem ovirajo?!

Svobodnemu posamezniku ne preostane drugega, kot da utihne in se umakne. Da nabere moči in se stisne k srcu mojstra, da začuti njegovo rano in se prepriča v lasten obstoj. Kot že zapisano; človeško bitje obstaja, če obstaja rana drugega, ki ...

AND NOW THE CONTINUING

Kdor ni normalen, se upira oblastnim praksam. Upira se zastopnikom oblasti, ki jih je sicer veliko. Ne upira se temu, kar je dobro. Upira se temu, kar ni dobro. Upira se izkoriščanju, manipulaciji, hinavščini, hipokriziji, nemorali, dvojnemu merilu, lažem, sprenevedanju, predsodkom, podtikanjem, poniževanju, blatenju, zasramovanju, cinizmu, cenzuriranju, poniževanju, stereotipnemu razmišljanju in delovanju. Upira se trpljenju, pretepanju, posiljevanju, nadlegovanju, vsiljevanju. Upira se vojnami, nadutim ljudem, oblastnikom, njihovu narcizmu, njihovi egocentričnosti, njihovi naspidiranosti, njihovu cinizmu.

(Rutar, Ljubezen v imenu očeta, str. 8.)

Zaradi individualizacije v moderni družbi, ki velja za družbo nenaklonjenosti do sočloveka, se sicer mnogo podtika krivdo za lastne tegobe in frustracije. Kljub temu posamezniki to krivdo nenehno poskušajo podtikati drugim posameznikom in jim s tem vsiljujejo odgovornost za lastne frustracije. A po tistem ne verjamejo, da so drugi zares krivi za njihove tegobe. Gre zgolj za mehanizem sprenevedanja, da smo družbena bitja in da smo soodgovorni za splošno in osebno nezadovoljstvo. Individualizacijo razumem kot sinonim za takšno sprenevedanje. Če individuum verjame, da nikogar ne potrebuje in da je samozadosten, potem ne more upravičeno trditi, da so drugi krivi za njegovo nejevoljo. Pa vendar posameznik ni sam v celoti odgovoren, da se ne počuti dobro.

(Jug, osebni zapiski)

[...] je bil po mojem eden izmed zelo redkih, ki je to znal početi kot svoboden, liberalen odprt duh, vseskozi pozoren do tistega, kar ni bilo ali kar še ni bilo premišljeno, vedno zaskrbljen, da ne izvaja nobenega pritiska ali da sicer kakor koli drugače vpliva na moje delo, ob tem pa velikodušno dopustil, da sem hodil v

smeri, v katero me je vodil korak. (Derrida J., Interpunkcije: čas teze.) Te besede, ki jih je sicer v čast avtoriteti zapisal Derrida, si izposojam v namene, da izkažem časti bojevniku in učitelju. Sam nisem znal najti besed, ki bi bolj toplo in nazorno kazale, kolikšno mesto zaseda njegov duh v mojem srcu, čeprav me vedno okupira občutek, da ga tako močno cenim, da je malo verjetno, da bi kakršna koli beseda zmogla prenesti težo spoštovanja, ki si ga zasluži in mu ga mnogo premalo izkazujemo, kljub temu, da nikoli ni kazal te potrebe. Upam, da se bo moj duh razvijal in bom nekoč sam premogel besede, ki bodo kar se da blizu hvaležnosti, ki se je ugnezdila v moji duši.

Bil bi zelo neprepričljiv, če bi pozabil na bojevnika, ki omogoča, da se na trenutke počutim živega. Da imam občutek, da imam dom, kjer je zavetje. Glavna nesposobnost fizično hendikepiranih ni fizične narave. Njihov problem ni, da ne zmorejo sami listati knjig, ker so težji primeri nepokretnosti! Resnično, nekateri so celo tako zelo šibki, da ne zmorejo niti dihati s pomočjo lastne diafragme. Navkljub dejstvu, da človeka določajo načini vpetosti v družbeni svet, pa obstaja kraj upora. A za to mora človek imeti pogum. Manjka jim poguma.

So zelo prestrašeni, bojijo se tistih, ki jim omogočajo premagovati fizični hendikep. A kaj majo od tega, ko je to vse, kar so? Kaj jim pomaga, da niso žejni in lačni, da so priskrbljeni do higienskega minimuma, ko pa ostane pri tem? Poznam celo primer invalida, ki čaka na smrt. Ima hudo mišično distrofijo; obliko hendikepa, za katero verjamejo, da je smrt zanesljiva. Očitno se je odločil, da jo bo pričakal kar v študentskem domu, kjer ima nekaj sicer zdolgočasene družbe. Čaka s tako vnemo, da v dveh študijskih letih ni imel časa opraviti niti enega izpita. A smrti od nikoder. Malce se je vštél. Zdaj grozi nevarnost, da bo moral vseeno zapustiti študentski staž in oditi domov ali morda celo v dom za starejše občane, kraj kjer se skoraj dobesedno čaka na smrt.

V osnovni šoli sem imel sošolko, ki se je zavedala, kaj jo čaka. Ni se sprenevedala, tako kot mnogi, čeprav isto čaka vsakogar. Imel sem jo zelo rad. Bila je lepa. Bila je tudi prijazna. Slednjega pri dekletih nisem nikoli več zaznal. Imel sem tudi prijatelja, tistega, saj veste, najboljšega. Tudi on jo je imel rad. Nikoli ni bila predmet najinih sporov. Le-ti niso pomembni, ne spomnim se jih; spomnim pa se, da sva se je rada dotikala. Bila je zelo krhka. Zato me je vedno, ko sem se opogumil in se je dotaknil, bilo strah. Zavedal sem se svoje grobosti, robustnosti, ki je stranski učinek cerebralne paralize. Navkljub temu mi je rekla, da sem zelo nežen. Ni imela razloga, da ne bi tako tudi mislila. Nobenega ljubosumja ni bilo med nami.

Imela je nekaj, kar invalidom manjka. Trdo, jekleno in neizpodbitno ter neomajljivo voljo do življenja. Maja je v šoli bila odličnjakinja. Ni bila ena izmed invalidov, ki komajda lezejo in napredujejo. In če ima kdo zasluge, da sem s šolskimi ocenami bil na takem nivoju, jih ima prav gotovo ona, s katero sem tekmoval. A nikoli dohitel. Zaradi tega me ni nikoli gledala zviška. Tudi prijatelj me ni gledal zviška, čeprav je bil odličnjak. Resnično imajo otroci včasih lastnosti, ki niso odvisne od družbenega okolja. Nanj se nikoli ne sklicujejo in ga ne krivijo, če imajo probleme s svetom. Če sta oba imela v šoli boljše ocene, pa sta mi v igri jasno dala vedeti, da sem jima enak, saj nista nikoli imela težav s tem, da sem »(ta)glavni«. Prav ta gesta mi je dala vedeti, da nista vzvišena. In potem je Maja umrla.

A danes je nekoliko drugače.

Danes se gibljem v okolju, kjer so pretežno lepa dekleta. Pravijo mi sicer, da sem nežen, a tega ne mislijo resno. To tudi zelo dobro pokažejo. Sprenevedajo se tako spretno, da ne samo, da skoraj verjamejo, da so nesmrtni in v večno lepoto, ampak ne opazijo niti tega, da ob izrekanju »si nežen« na grimasi izražajo gnus. Moji dotiki se jim gnusijo. Jaz se jim gabim. Zgodi se redko, da se me dotaknejo, a tudi tu začutim njihov stud. Danes dekleta niso krhka. So trda, oddaljena, distancirana, vase zaprta, samozadostna, pretežno hladna, skratka zelo neugodna za resen odnos, ki ga je človek zmožen. So pa tudi zelo negotova, brez samozavesti, paranoična, strahopetna, depresivna, skratka hitro klonljiva, zlomljiva in brez volje do življenja.

Kako naj se torej počutim živega, ko pa mi ljudje, ki me obdajajo, na vsakem koraku opominjajo, da sem invalid in da naj že končno enkrat sprejemem vlogo ter mesto pod soncem, ki mi je bojda usojeno? Mojster v svoji kreativnosti kliče v bojne vrste, poziva k uporu, osvetljuje, pojasnjuje, spodbuja, pripoveduje kot je to počel Kristus, a redko na koga učinkuje, zato dodaja: »A rešili se bodo redki.« Sam se nimam za nekoga, ki bi se ali se bo rešil. Vem samo, da se ob njem počutim kot bi se morali ljudje med seboj počutiti. A kdaj se tudi ne počutim dobro.

Invalidov ne maram, ne morem jih imeti rad. Tega ne zmore nihče. To je nemogoče. Delajo mi preglavice. Zaradi njih imajo gospodarji več moči nad mano, zato se moram nenehno upirati, namesto, da bi počel še kaj drugega, pomirjajočega. Človek se mora na trenutke pomiriti in umiriti. Pozabiti mora, da so ljudje invalidi in pohabljeni, kot pravi rajni Rugelj. Da se to zgodi, mora biti ljubljen. Nekega dne me je Mojster vprašal, kaj imam z invalidi in zakaj se z njimi toliko ukvarjam. Nastajanje tega spisa je odgovor na to vprašanje.

Počutim se kot nekamufilirana ovca med volkovi. Upam namreč, da slednji ne bodo ugotovili, da so volkovi. Pretežno zaradi invalidov porabim ogromno časa za postavljanje zase. Sicer verjamem, da se mora človek kdaj postaviti zase, a to ne bi smel biti način življenja. Moj je. Je zaradi njih. Alternativa je prilagajanje, popuščanje, požrtvovalnost ... Na to ne pristanem, pa če bom vse življenje trpel in bom osamljen. Bom vsaj vedel čemu. Moj problem z invalidi je, da mi preveč določajo življenje in mi kratijo svobodo.

Naj se sliši še tako zlizano: nisem prosil za to. Da je moj upor bojevniske narave, nisem sam izbral, kajti dobre bitke same izberejo bojevnika. In kdo sem jaz, da bi oporekal volji bogov? Kdo sem, da bi smel zavračati klic k boju? Če sem izbran, da bijem boj proti invalidom, je logično, da nisem invalid. A tudi srečen nisem ... in moči za sprenevedanje mi jenjajo. Človek lahko pride v položaj, ko bi se raje ognil nečemu, čemur se ne da izogniti. Priznam. Raje bi seksal. Tako bi se (po)miril. Pomiril bi se s svetom. Seks je kraj pomiritve. Tega si želim.

Pomiritve, izlivov in občutkov pred njim, dotikov, nežnosti, blagosti, zapeljevanja in zapeljivosti, opolzosti, za katero pripoved neke prostitutke pravi, da je nekaj, kar nas najučinkoviteje spolno predrami, želim biti spolno buden, ne zatrt, želim vtikati prste, penis pa še kaj, želim se seksualno izživeti in izživljati, pogovarjati si želim samo še, če to služi izražanju želja in če ob tem obstaja možnost, da se kaj uresniči. Svetu in invalidom odgovarjam s perverzno in vulgarnostjo. Ne maram za gosli, za lepe obleke deklet, ne maram za normalnost. Ta me utruja. Normalnost je drugi izraz za prikrito vulgarnost. Sam imam jajca, polna, zato sem pogumen. Sem odkrit. Prav tako rajni Košiček pravi, da kdor se ima rad, je odkrit. Iz psihoanalize vemo, da prikrivamo, če nas je strah, da bi izgubili. Kar želim, ni kar bi se bal izgubiti, saj tega nimam. Zato sem v izražanju odkrit.

Raznovrstni pozivi invalidov, da naj jim bom bolj podoben, pomenijo podreditev avtoritetam, ki se ne prilagajajo. Zakaj bi se jaz?

Nisem jezen, ker bi me oče tepel ali ker bi me mati ne marala, ali morda, ker bi me bratje in sestre nemara zavračali. Jezen sem, ker to počno tisti, ki jih imam rad, ali ki jih želim imeti rad. Jezen sem, ker mi ne dovolijo, da bi jih imel rad. In na koncu, jezen sem, ker tudi sebi ne dovolijo, da bi me imeli radi. Jezen sem, ker me imajo radi na en sam način; edini način, na katerega nočem, da me imajo radi. Na način, ki jim zagotavlja in omogoča varnost, način, ki ni tvegan in ki onemogoča možnost, da so prizadeti. Kljub jezi sem presenetljivo umirjen, nisem agresiven in sem vedno manj destruktiven. Vedno bolj sem tak.

Zaradi zgolj takih »srečevanj« ne upam več na iskren dotik, iskreno nežnost in ljubezen. A ti ljudje, ki me želijo imeti radi le na en način, so v zadregi. V zadregi so, ker je odnos med nami podoben zvezdi. Zaradi njene vročine se atomi selijo iz bolj vročega okolja v hladnejše, tj. iz notranjosti proti zunanosti. To pomeni, da človek sicer hrepeni, čeprav zaradi strahu nič ne naredi, da bi se mu kaj zanimivega pripetilo. Sam sem drzen, upam si. Rečem, ko je treba kaj izreči, potegnem se, ko se je treba potegniti in storim, kar je treba, če je le mogoče. Tako izražanje svobode, po kateri hrepenijo, jih privlači, hkrati pa me dela za izobčenca in me samí, saj si isti ljudje domišljajo mojo podreditev. Njihova zadrega je preprosto spoznanje, da ne vedo, kaj hočejo. Na eni strani hočejo svobodo in me vidijo v vlogi osvoboditelja, na drugi sami sebe sabotirajo na poti do sreče. Ta dualizem se vidi tudi v odnosu do mojega telesa. Na eni strani jim predstavljam invalidnost, nemoč, kraj izživljanja in možnost izsiljevanja in izkoriščanja, na drugi se temu upiram.

Oblikovanje identitete je zavezano pogledu drugega, zato je tudi odkrivanje identitete zavezano pogledu drugega. Torej so temu zavezani tudi spolna želja, občutki, čustva in pogled na telo. Glede teh mi ponujajo ljubezen na način, ki ga zavračam, čeprav si jasno želijo, da bi jih v tej patetiki podprli. *A raziskovanje telesa, lastne identitete in vsega, kar sodi zraven, je univerzalno početje vsakega človeka z dobro voljo*, pravi Mojster. Univerzalno početje pa ne potrebuje potrditve. Je in drži ko pribito. Zato bo med nami še naprej neskončen prepad. Sam zavračam ljubezen, kakršno ponujajo, oni pa niso sposobni za univerzalno početje. Zato bom še besen in jezen na ljudi, ki jih imam rad.

Mojster mi predstavlja zlasti zalogo spoznanj. Le-ta so breme, ki silijo k odgovornosti. Do ljudi. Pred kratkim mi je sicer prijetna asistentka pri DŠIS očitala, da sem trd, ker se nikomur ne prilagajam. Torej mi je očitala neodgovornost, morda celo pomanjkanje sočutja. »Nikomur« pomeni invalidom. A kot je že napisano, invalidi niso ljudje. In invalidnost nima nič s pohabljenim telesom. Maja ni bila invalid, zato sem jo lahko imel rad.

Tudi Mojster ni invalid. Zato ga imam lahko rad. Celo več, ker ga lahko imam rad, sem ga dolžan imeti rad. Bil bi neodgovoren, če bi zanemaril nekaj tako svetega kot je »imeti rad«. Ali obratno: če bi imel rad, česar ni mogoče imeti rad. Rad ga imam, ker je topel, blag, nežen, ker mi ne nagaja, ker ga ne okupira sla po prepiranju, ker mi ne očita napak in simptomov, ker naredi vse, da bi me razumel, ker je to storil in počel še preden me je spoznal, ker mi pomaga, ker mi hoče dobro, ker mi privošči srečo, prav tako mi privošči zadovoljivo seksualno življenje, ker me ne obsoja, ker ceni, kar počnem in zaradi tega ne beži pred mano in se me zato ne sramuje, ker se z menoj pogovarja, ker mi lajša bolečino, ne da bi dejal »saj bo bolje«, ker me posluša, ker ne želi biti oblastnik in gospodar. Rad ga imam, ker je utrujen in ima vsega zadosti, pa kljub temu ne klone, se ne sesede in ne popušča, se ne prilagaja (ni)komur, ki ga ne mara. Skratka, rad ga imam, ker je človeški, saj mi je pred kratkim rekel, da naj kar poskusim vstopiti, ko pridem pred njegovo hišo, da ne bom čakal na mrazu, če sem prezgoden. Rad ga imam, ker se sklicuje na človeškost, ne na prilagajanje in skupne interese. Rad ga imam, ker ne išče opravičila, da do mene ne bi bil človeški.

In kako le naj ne bi imel rad takega bitja?

Nasprotno počno nekateri, ki mi pomagajo. Nečloveškost opravičujejo s tem, da nisem sam in da so še drugi, ki potrebujejo njihovo »dobroto«. Drugi so kajpak invalidi okoli mene. Kako patetično. Nekdo se je pripravil sklicevati na dobrobit invalidov in to imeti za opravičljiv razlog, da je nečloveški, povrh pa še verjame, da je dobitnik s sicer nesramno nizko plačo. In ko jih opozorim na to patetiko, na invalide in nase, me imajo za nečloveško barabo, nezmožno podreditve. Very funny.

Če človek nima odprtega srca, ne more biti prijatelj in ne more ljubiti. (Človek Maestro, Freudovi duhovi 4, str. 98.) A za to mora srce najprej imeti. Invalidi se najraje zadržujejo okoli tistih, ki jim strežejo od spredaj in od zadaj. Ne zgrinjajo se okoli tistih, ki bi jih lahko ljubili. Ker je invalidnost v naravnem nasprotju z modrostjo, invalidi niso boljši ljudje. Sicer marsikaj želijo. A za dosego ciljev manipulirajo. Človeku ne znajo pogledati v oči. Med seboj pa bi se najraje pobili. Tudi jaz bi jih najraje izbrisal iz obličja obstoja. In filozofija ne pomeni samo »ljubezen do modrosti« kot trdijo akademiki. Mnogo bolj pomeni ljubezen in modrost. Srce in modrost.

Mojster ima srce pa tudi moder je. Mnenja ga ne zanimajo. Invalidi so jih polni. Imeti pravico do mnenja, pomeni *imeti pravico* drugim **vsiljevati** svoje ideje, **ne da bi ga drugi bil dolžan upoštevati**. S svojim mnenjem sicer ne poskušajo doseči kompromisov ali upoštevanja, kar pomeni, da se poceni prodajajo. Pri tem pa perverzno **pričakujejo**, da jih bomo upoštevali. Invalidi so zato poceni kurbe. Da ne bo pomote, če dobim dobro storitev za denar, to cenim. Invalid je zato človek, ki ne posluša ničesar in nikogar, nima interesov in se ne ozira na druge ljudi. Tudi mnenja drugih ga ne pritegnejo, saj ima svojih zadosti in je vanje zaljubljen. Modreci jih imenujemo iluzije in predsodki. Če jim kdo predlaga resnico ali le neko skromno spremembo, morda miselni obrat, je vse s čimer postrežejo »ne razumete nas«. Mislim, kako težko pa je razumeti lenobo, zlo in konstantno pritoževanje čez druge, češ, da jih ne razumejo in so krivi? Kaj pa so invalidi naredili, da bi jih drugi slišali? Derejo se en čez drugega, imajo kup zahtev, le kdo bi iz tega znal razbrati kaj želijo?

Mojster zna. In dali so ga na sodišče. Nekateri hendikepirani znajo. In so na sodišču. Tudi sam se trudim. Na sodišče me sicer (še) niso dali, a so storili nekaj hujšega. Asistentom, tem bitjem, ki se imajo za dobričine, so prepovedali, da mi asistirajo. In tako sem nekega jutra preprosto ostal v postelji. Kot ostane ranjena žival potegnjena v zavetišče divjine, kjer počasi gineva. In kaj so storili asistenti, ko so jim invalidi grozili z zelenimi knjižicami? Nič, prav nič. Tako kot drugi invalidi so mirno gledali, kako me je ure in ure tiščalo na toaleta, dokler ni prišel kolega in mi pomagal, medtem ko so sami v družbi invalidov, ki so jim žugali, pili kavo, kadili in cele popoldneve, ko je mene bolelo čez vamp, okoli ledvic, čakali na ukaze invalidov, ki v življenju opravljajo le najnujnejše; kar so zahtevali tudi od mene. Pisno. In ker sem se temu uprl, so me pustili kot pretepeno žival.

Asistenti, te dobričine, ki se imajo za ljudi, bi v času, ko niso imeli drugega kot kave in cigaret, lahko pristopili in se ponudili v pomoč. A tega niso storili. Človeku, zastane srce, če mu nekdo prepove akt

človeškosti. Invalidi so vedeli, kaj se dogaja. Prav tako so to vedeli asistenti. Hudiča, za to so vedeli tudi državni organi: od sodnih, ministrskih do upravnih. Tako je to, vidite. In nihče se ni niti zganil.

Kantu je bilo jasno, da mora človek delovati tako, da bo drugi vselej cilj njegovih dejanj, ne pa sredstvo. Na to se sklicuje tudi Mojster. In temu želim biti zavezan tudi sam.

Med drugimi in menoj bo vedno razlika. Vedno večja bo. Veliko zaslug za to ima Mojster. Zaradi tega bom vedno bolj osamljen. Že sedaj osamljenost težko prenašam. A na misel mi ne pride, da bi osamljenost zamenjal za navidezne odnose. Na misel mi ne pride, da bi svobodo razumel kot prilagajanje. *Svoboda je danes razumljena kot zmožnost, da vsako življenjsko odločitev obravnavamo kot porabniško odločitev.* Na misel mi ne pride, da bi svobodo, na kateri temeljijo medsebojni odnosi, razumel kot izbiro za prilagajanje, ki je drugo ime za kupčijo. Ko se prilagajamo, vedno barantamo. Želimo poceni priti skozi za veliko koristi. Ne ponujamo na prodaj le delavne sile ali telesa, kot prostitutke. Živimo v časih, ko ni vladarjev, ki bi nam jemali svobodo. Vsi so do nas prijazni, ker se hočejo ugodno prodati. Gre za čase, ko svoboda ni vrednota, ampak dobrina. ***Prilagajanje je zato vedno tudi nesmiselno nasilje, zaradi katerega se mora človek odpovedati svoji drugačnosti in posebnosti.*** (Človek Maestro, Freud proti Papežu, str. 179.)

In kdor mi očita neprilagodljivost, mi očita svobodo, tisto pristno, za katero so bili nekoč pripravljeni umreti. In ko so umirali, so iz njihovih src vrele misli: »Raje umrem svobodno, kot živim ...« Teh besed se danes ne sliši več. Očitajo mi torej, da nisem naprodaj. Danes si med seboj ljudje pogosto očitajo. Najpogosteje tisti, ki trdijo, da se imajo radi. V tej luči mi je bilo očitano, da sem zloben in nesramen.

In potem sem o tem razmišljal. Nisem hitel s kontriranjem. Razmišljal sem dolgo. Na sebi sem iskal zlobnost in nesramnost. Potem sem se podal na pot v notranjost, da bi ju našel. Med iskanjem pa sem spoznaval in se učil. A kar sem iskal, se mi ni ponujalo v luči, kot mi je bilo izrečeno. Naučil sem se biti brezbrizen do ljudi, ki besed ne podkrepijo z dejanji. In besede »rad(a) te imam« še kako dobro začutimo v dejanjih. Tudi te so mi bile pogosto izrečene. Kakšen odnos naj zavzemam do ljudi, ki trdijo, da me imajo radi, medtem ko z dejanju vedno bolj potrjujejo nasprotno?

Drža, v kateri sem se naučil vztrajati, je zasluga Rutarjevega Evangelija, v katerem zasledimo te besede: *In kaj imate od tega, da ljubite le tiste, ki ljubijo vas?* In jaz jo imam rad ne glede na to, da ne verjamem več, da se bo vzpostavil erotičen in ljubezenski odnos. Da jo imam rad, ne potrebujem njene ljubezni. Da so moje besede iskrene, čuti samo tisti, ki ve, da je pisanje z lastno krvjo delo duha. Tak človek pa o ljubezni zna kaj povedati. Ni prodana duša. In na misel mu ne pride, da ne bi naklonjenosti kar najbolj udeležil.

Vseeno mi je, kaj kdo do mene čuti. Da le jaz vem, kaj čutim do vas. A med nami je ena drobna, a bistvena razlika. V svoji intimnosti sem sposoben biti odkrit in iskren. Vas je kajpak strah. Besede, s katerimi zaključujem serijo besedil, so tudi pika na koncu bolečine in trpljenja mojega srca. Če se besede na srcu začnejo s tem, da bom na fronti resnice vztrajal do zadnjega diha in se nadaljujejo s tem, da je bolje svobodno umreti, kot pa, da se odpovem svoji odprtosti, drugačnosti in posebnosti, zaradi česar ste me dolžni ljubiti, v kolikor ste ljudje in ne zombiji; se končajo: ***Ukinitev različnosti pomeni tudi uničenje bolečine, ki je bolečina v ljubezni in vztrajanje v nežnosti.*** (Človek Maestro, Teorija subjekta, str. 102.)

KDO SO TOREJ INVALIDI?

Invalidi ne znajo ošiniti človeka s pogledom, v smislu, da imajo z njim opravka, temveč, da z njim ne želijo biti. – Bil je čas, ko so bili ljudje, invalidov pa še ni bilo: bili so spački in pohabljeni. Iz teh pa so postali invalidi. – Ker invalidi niso aktivni državljani, si ne zaslužijo njene pozornosti. – Kaj je samostojnost: samozadostnost; da ne potrebujem drugih?

- Bojijo se seksualnosti, - so vedenjsko moteni in izrojeni, - so čustvene razvaline, - imajo ogromno skritih želja, ki jih ne upajo izraziti, čeprav nenehno patetično dokazujejo, da tudi oni znajo biti samostojni, - niso vztrajni, čeprav so nenavadno vzdržljivi pri nesmiselni potrpežljivosti, - nimajo izkušenj glede telesnih zmogljivosti v interakciji z drugimi: pretep, dotik, doživljanje nežnosti, čut za intimnost, - želijo normalno živeti; a seks je del normalnega/vsakdanjega/običajnega življenja, - zaradi pomanjkanja seksa niso odrasli: ker jih ne obravnavajo kot odrasle, z njimi ne počnejo odraslih stvari, - čeprav poznajo podobo nage ženske iz pornografije, nimajo razvite potrebne subtilnosti, ko gre zares, - fizični hendikep je žrtev prikritega psihološkega seksualnega posilstva; to posilstvo, ki ga čutijo posamezniki, podpira družba, tj. posamezniki, ki so tudi sami posiljeni, - morala invalidov je morala čredne živali, čeprav se zdi, da potrebujejo dodatne pravice, ki jih v čredi nima nihče, - invalidi se ne zavedajo, da so zlobni, zato zlo širijo še bolj, - invalidi so pridanič.

Andrej J. Jug

Ljubljana, ponedeljek, 15. december 2008.